

Sygn. akt IV CSK 471/13

POSTANOWIENIE

Dnia 28 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa J. D. i S. D.
przeciwko P. [...] Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 stycznia 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 8 marca 2013 r., sygn. akt V ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pozwany P. [...] S.A. w W. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 8 marca 2013 r. oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 24 października 2012 r. Sąd Okręgowy zasądził na rzecz powodów J. D. i S. D. kwoty po 80.000 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 20.000 zł od dnia 21 października 2011 r. dla J. D. i od 7 października 2011 r. dla S. D. oraz dla obojga od kwoty 60.000 zł od dnia 1 marca 2012 r., oddalając ich powództwo w pozostałym zakresie (co do odsetek). Zasądzona kwota stanowiła przyznane na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 k.c. zadośćuczynienie za krzywdę doznaną przez powodów z powodu śmierci syna, który zginął w dniu 21 lipca 2006 r. w wypadku samochodowym, spowodowanym przez Z. W., ubezpieczonego w zakresie odpowiedzialności cywilnej za szkody komunikacyjne u pozwanego. Odsetki Sąd zasądził uwzględniając 30-dniowy termin wypłaty odszkodowania, przewidziany w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.) – co do kwoty pierwotnego żądania oraz po upływie 14 dni od doręczenia pozwanemu pisma rozszerzającego powództwo – w pozostałym zakresie.

Sąd II instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji pozwanego podzielił ustalenia faktyczne i wnioski prawne Sądu Okręgowego.

Skargę kasacyjną pozwany oparł na podstawie naruszenia prawa materialnego i zarzucił niezastosowanie art. 822 k.c. w brzmieniu sprzed nowelizacji w 2007 r., w zw. z art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, w brzmieniu sprzed nowelizacji z 2011 r., niewłaściwe zastosowanie art. 448 k.c. w związku z art. 23 k.c., błędną wykładnię art. 446 § 4 k.c. oraz art. 481 § 1 k.c. w związku z art. 455 k.c. i art. 446 § 1 k.c. Skarżący wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w S., oraz przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów postępowania

kasacyjnego; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów procesu za wszystkie instancje według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania. Skarżący uzasadnił potrzebę przyjęcia jego skargi przesłanką przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. to znaczy powstaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, które ujął w pytaniach: czy istnieje możliwość skutecznego dochodzenia roszczeń od ubezpieczycieli przez najbliższych członków rodziny poszkodowanych w następstwie wypadków komunikacyjnych z tytułu zadośćuczynienia, w sytuacji gdy wypadki te miały miejsce przed datą nowelizacji kodeksu cywilnego tj. przed dniem 3 sierpnia 2008 r., skoro obowiązujące wówczas przepisy prawa nie przewidywały takiej możliwości. A także, czy prawidłowa wykładnia art. 481 § 1 k.c. w związku z art. 455 k.c. i art. 445 § 1 k.c. nie powinna prowadzić do wniosku, że skoro w przypadku sporu sądowego wysokość kwoty zadośćuczynienia za doznaną krzywdę staje się znana dopiero w dniu wydania wyroku przez Sąd I instancji, który orzeka na podstawie stanu faktycznego aktualnego na dzień wyrokowania, to pozwany pozostaje w opóźnieniu z zapłatą od tego właśnie dnia.

Zagadnienia, których wyjaśnienie skarżący uważa za istotne nie spełniają wymaganych kryteriów, to znaczy nie dotyczą kwestii nowych, nierozwiązanych dotąd w orzecznictwie, ważnych dla rozwoju prawa, bądź też o precedensowym

charakterze. Problem, czy najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. (wejście w życie art. 446 § 4 k.c.) został już rozwiązany w orzecznictwie, podobnie jak wzajemny stosunek art. 446 § 4 k.c. i art. 448 w zw. z art. 24 § 1 k.c. Wyjaśniono, że wejście w życie art. 446 § 4 k.c. spowodowało jedynie zmianę w sposobie realizacji roszczenia przez skonkretyzowanie osób uprawnionych do jego dochodzenia oraz przesłanek jego stosowania, natomiast w okresie wcześniejszym, z uwagi na brak szczegółowych unormowań, podstawą uprawniającą do zadośćuczynienia krzywdy spowodowanej śmiercią osoby bliskiej były przepisy o ochronie dóbr osobistych, do których zalicza się prawo do życia w rodzinie oraz związanego z nim utrzymywania więzi osobistych i emocjonalnych z członkami rodziny (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2011 r., II CSK 537/10, LEX nr 846563, z dnia 15 marca 2012 r. I CSK 314/11, LEX nr 1164718 oraz uchwały tego Sądu z dnia 22 października 2010 r., III CZP 76/10, LEX nr 604152 i z dnia 13 lipca 2011 r., III CZP 32/11, OSNC 2012/1/10, jak również wyrok z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CSK 307/09, OSP 2011/2/15).

Również drugie zagadnienie było już wielokrotnie wyjaśniane i za utrwalony i dominujący można uznać pogląd, że w razie wyrządzenia szkody czynem niedozwolonym co do zasady odsetki należą się poszkodowanemu od chwili zgłoszenia roszczenia o zapłatę odszkodowania, kiedy - zgodnie z art. 455 k.c. - wymagalny staje się obowiązek spełnienia świadczenia odszkodowawczego przez sprawcę szkody (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 18 września 1970 r., II PR 257/70, OSNCP 1971/6/103, z dnia 30 marca 1998 r., III CKN 330/97, OSNC 1998/12/209, z dnia 18 lutego 2010 r., II CSK 434/09, LEX nr 602683, z dnia 29 sierpnia 2013 r., I CSK 667/12, LEX nr 1391106, z dnia 8 marca 2013 r., III CSK 192/12, LEX nr 1331306). W wypadku odpowiedzialności ubezpieczeniowej terminy spełnienia świadczeń wyznaczają zaś przepisy szczególne.

W związku z powyższym uznać należy, iż nie zachodzą przesłanki, którymi skarżący uzasadnił potrzebę rozpatrzenia jego skargi.

Okoliczności sprawy nie wskazują także, aby zachodziły inne podstawy przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.

aw

es